

Ціна примірника 25 сот.

Należytość pocztową
opłacono ryczałtem.

Народня Справа

Український тижневий часопис

Ч. 22 (35)

Львів, неділя 9. червня 1929.

Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — Телефон 30—13.

Сто п'ятьдесят п'ять заимог по 120 зол! На суму 18.600 золотих!

155 заимог по 120 золот!

Кому признаємо дальші заимоги від 141 до 155?

- 141) Гуменюк Микола, Ослава Білі, пов. Надвірна.
- 142) Лев Папроцький, Грабовець, гм. Боремель, Волинь.
- 143) Іван Бараняк, Підбуж, пов. Дрогобич.
- 144) Дворський Михайло, Лазарівка, пов. Бучач.
- 145) Литвинець Василь, Тяврів повіт Станіславів.
- 146) Гнатишин Микита, Стинява нижня, пов. Сколе.
- 147) Пташник Федько, Яцківці, пов. Зборів.
- 148) Теодор Галань, Вороблячин, пов. Рава руська.
- 149) Гриб Николай, Ладичин, пов. Тернопіль.
- 150) Грицина Василь, Кутя, пов. Золочів.
- 151) Кішовар Дмитро, Переспа, пов. Сокаль.
- 152) Захарків Василь, Дички, повіт Рогатин.

- 153) Замісоцький Кузьма, Яструбичі пов. Сокаль.
- 154) Чайковський Михайло, Могильниця, пов. Тереховля.
- 155) Банах Іван, Підберізці, повіт Львів.

Цим передплатникам признаємо заимоги по 120 зол., бо в день випадку були вони принайменше один місяць передплатниками „Нар. Справи“. Гроші вишлемо за 14 днів.

Кому не признаємо заимоги і чому?

Івасів Дмитро прислав передплату (3 зол.) 23. квітня, а корова впала 18. травня, отже від дня внесення першої передплати до дня випадку з коровою ще не минув один місяць — тому заимоги признавати не можемо.

ми. А забезпечити себе можна на кілька способів. Передусім треба, аби селяне зорганізувалися так, як зорганізовані робітники, купці і фабриканти. Ніхто не поважився би збіжжевими митами або збіжжезими резервами обезцінювати селянську працю, якби вони лише трохи були зорганізовані.

Другий спосіб на переднівок — це зміна господарки. Треба більше шукати худобини. Бо збіжжя завжди дешевше, як його продається, ніж якби ми замість нього продавали молоко, яйця, мясо. Тому зі збіжжєвої господарки переходім на годівельну і все збіжжя згодуюймо дома худобиною. Тоді нам ще треба буде докупувати збіжжя, так як це роблять наприклад данські селяне і будемо радіти, як збіжжя буде дешевіти.

Тільки господарською освітою і організовано скасуємо тяжкі переднівки. Подумаймо над тим.

**Д-р Маркіян
Дзєрович**

ордиує як щорічно
від 10 V. до 15 IX.

в Щавниці (Редута)
1282

Дар „Просвіті“.

В ювілейний рік „Просвіті“, коли минуло 60 літ від її заснування, повинен кожний свідомий українець дати якусь жертву на дар „Просвіті“, щоби „Просвіта“ могла й на далі видавати для народу добрі книжочки і сповняти інші свої цілі, корисні для народу. Щоби і передплатники „Народної Справи“ могли зложити щось на дар „Просвіті“, посилаємо з цим числом чеки „Просвіті“. Нехай кожний пішли, що зможе, навіть 50 гр. можна післати. Це не є мус але просьба, яку кожний свідомий чоловік повинен сповнити. Уважайте лише, щоби ніхто через помилку не вислав на чеку „Просвіті“ передплату на „Нар. Справу“, а на чеку „Н. Справи“ щоби не вислав дару „Просвіті“.

ТЯЖКИЙ ПЕРЕДНІВОК.

Кожний переднівок тяжкий для наших селян. Але теперішній найтяжчий. Бо в зимі не було де гроша заробити, а страти було багато. Неодному від морозів згинула остання коровиця, в ямах померзла бараболя Опалу треба було спалити два рази більше, як попередної зими. Тому всі ждали весни як спасення. Думали, що продадуть останнє збіжжя і хоч трохи порятують себе.

Та надія завела цілковито. Збіжжя, замість подорожжя, цілком страшило вартість. Бо, кажуть, лишилося багато минулорічного збіжжя, та гарно зповідуються нові жнива — тому збіжжя мусить подешевіти. Виходить, що для хлібороба ніколи нема добра. Як зародить — то не добре, бо мусиш продати за півдзармо, дешевше, як коштувала тебе праця; як не зародить, — ще гірше, бо не маєш хліба для себе, паші для худобини, ані не маєш чим обігнати всіх драчок, яких на селян наложено без ліку. Не так діється другим людям.

Як купцям погано ведеться, то сейчас держава знижує їм податки; як фабриці не можуть конкурувати зі заграничними фабриками, то держава зараз накладає мито на чужі вироби і дає фабрикантам дешеві кредити. Також міських робітників ратує, як не мають праці та виявляє безробітним допомоги. Для селян нема нізвідки помочи. Замість допомоги їм, аби надвизку врожаю якнайдорожче продали в краю або за границею, то держава навпаки, ще накладає мито на збіжжя та спиноє вивіз, так, як це було минулої осені. А як збіжжя зачне дешевіти, так як тепер, то замість піддержувати ціни, держава їх ще збиває, випродуючи свої збіжжєві резерви, нікому непотрібні.

А тимчасом все инше дорожє: цукор, одяг, обува, тютюн, ростуть нові податки і так далі. Купити чи заплатити мусиш, хоч нема звідки. Мусиш хліба собі відмовити, аби заплатити податок, асекурацію, тощо.

Такі переднівки, як теперішній, будуть так довго докупати та руйнувати наше селянство, доки воно само себе не забезпечить перед ни-

Влісуйте синів до кошикарської школи.

Державна кошикарська школа у Львові, вулиця Софії ч. 1. приймає до 20. червня вліси нових учнів. Наука трілітна, і коштує річно 46 зол., а удержання в інтернаті по 25 зол. місячно. Можна залучити свідоцтво вбжєства і просити знижки або звільнення. Приймають хлопців 14—16-літних, що покінчили 4-роклєсову школу.

Знову битва за пасовиско

Повітовий Виділ в Бродях по зволів громаді Брандєсівка пасти худобу на пасовиску в Завадчу (пов. Радехів). Коли люде з Брандєсівки вигнали худобу, тоді завачане побитися з брандєсівцями і прогнали їх з пасовиска. Поліція арештувала 4 селян з Завадча.

Вихор розніс 1000 хат

На Московщині коло міста Ярослав шаліла буря, що в кількох селах змела з поверхні землі коло 1000 сільських хат. На щастя населення встигло схватитися до півниць і лише 5 осіб понесло смерть. Богато осіб тяжко ранених — богато худоби побитої і раненої.

З усіх усюдів доносять, що цей місяць травень був дуже щедрий на **зливи й громові тучі**.

І то так в Європі, як і всіх інших частинах світа, головню в північній Америці й Азії. Дносять про величезні хмароломи й виливи рік, які не тільки понижили багато засівів, але змели з лица землі цілі села й містечка, та потопили багато людей і худобини. Величезна філя хмароломів перейшла при кінці минулого тижня над австрійською республікою, Чехами й північною Німеччиною. На Балтійським морі затопила буря кілька кораблів і багато рибачьких човнів. В Японії затопила злива один цілий повіт так, що зпід води видно було лише верхи дерев і дахи високих домів. Завалилося 5000 будівель, згнуло кілька сот людя. Величезні шкоди заподіяли тучі також в Китаю. — В багатьох місцях вилив також Дніпро і взагалі зливи накоїли величезні шкоди також на Україні. — Про зливи в Галичині пишемо в окремій уступі, а тут скажемо лише, що як так далі піде, то засіви дуже потерплять і не буде такого врожаю, як сподіваються польські фінансисті, що випродують за півдармо збіжжів резерви і тим обезцінюють селянське збіжжя.

Цілий світ зацікавився тепер тим, як випали

вибори в Англії,

бо від висліду парламентарних виборів у цій державі дуже багато залежить, як буде виглядати полі-

тика в світі. З дотеперішних телеграм, які надходять з Англії, виходить, що найбільше мандатів отримала „лейборпартія“ (соціалістична партія праці), менше від неї отримали консерватисти, які досі були при владі, а найменше ліберали. Якби цей вислід показався правдивим, то все таки влада в Англії булаби інша, перебралиби її соціалісти, може разом з лібералами. Через таку зміну уряду зміниласяби політика Англії, передусім инакше поставивсяби новий уряд Англії до тих несправедливих договорів (у Версаї, в Тріянов), які порізали живе тіло не одного народу на кусні границями. Малоли це велике значіння і для нас, українців під Польщею, якби ці несправедливі пакти і договори позмінювали. А цього можна сподіватися лише в такім разі якби до влади в Англії прийшли соціалісти й ліберали, бо консерватисти (ті, що буди дотепер) сильно знюхалися з Францією й не хотять слухати про жадні зміни.

Польські газети вже признаються самі, що вислід виборів в Англії мабуть буде некорисний для Польщі, а за те корисніший для Німеччини, бо англійські соціалісти й ліберали в за зміною пововних договорів і навіть деяких границь.

Дносять, що англійський король Юрій, який недавно дуже хорував і вже виздоровлював, тепер знову нагло захорував.

3 Парижа

повідомляють, що репараційна комісія в справі німецьких довгів і відшкодовань уже викінчує свої праці й наради і всі думають, що вже дійде до згоди. Ми вже писали, на які умови годяться німці. Німеччина платилаби Франції й другим державам, які виграли війну, по 2 мільярди зол. марок річно через 37 літ, а потім ще через 21 менше, бо по несповна 1 мільярдові річно.

В німецькій газеті („Московський огляд“), яка друкується в Москві написали, що в році 1922 заключено якусь

тайну умову між Польщею й Францією

а в році 1925 ця умова мала бути ще доповнена. На це польські газети й телеграфічна агенція оголосили, що то неправда, подібно заперечило це французьке міністерство. І кому тут вірити, не знати. Впрочім це небулоби новиною, якби світ довідався, що між якими державами в тайний контракт, бо всі політики це знають, що такі змови, не раз дуже лайдацькі, заключує неодна держава з другою.

В Румунії

викрили тайну організацію в однім румунським полку війська, яка шпівнувала в користь большевиків. Між шпівгунами, які передавали большевикам за гроші всякі румунські документи, вислідили і 15 офіцерів того полку.

В Туреччині

відбудуться небаром вибори до мійських рад. Ці вибори важні тим, що в них перший раз будуть голосувати і турецькі жінки, які дотепер не мали жадних прав голосування.

3 Афганістану

вже втік король Аманула і мабуть замешкав у Римі, мабуть, що вже не буде старатися вийти з експатрістід в своїм краю. Але в Афганістані ведеться далі війна між тим Габіболом, що побив Аманулу, і між різними племенами афганців.

В Китаю

бється далі диктатор полудневого Китаю, Чан-Кай-Шек, з своїм противником, генералом Фенгом. Кажуть, що цему Фенгови помагють большевики й готовлять йому армію на поміч. Тепер Чан-Кай-Шек внарештував в большевицьких конзулятах в Харбіні й Мукдені багато большевицьких урядників, які шпівнували і доносили до Совітів і до Фенга про все, що діється в війську Чан-Кай-Шека. В тих конзулятах знайшли багато зброї.

В Польщі

нічого замітного не сталося. Тепер зачинають судити того бувшого міністра скарбу Чеховіча, що видав великі гроші з державного скарбу без уповноваження сойму. За свідка мав ставати і Пілсудскі, бо Чеховіч був у його кабінеті міністрів, але Пілсудскі тепер заявив, що за свідка не стане, бо він в тім випадку мусить виступати, як голова уряду з його правами до суду, до обжаловуючих і обжалуваного (Чеховіча), иншими словами, Пілсудскі не хоче виступати свідком перед Трибуналом Стану і не дасть себе переслухувати.

Газети пишуть, що цегорічні польські маневри відбудуться від 1 до 15 вересня в околицях Ліді — Барановичі:

Цего року хотять летіти до Америки польські летуни, майори Ідзіковські і Кубала. Вони вилітали вже минулого року на літаку „Бяли Ожел“, але лише вилетіли

Пише Юра Шкрумеляк

Читання з історії України

(Далі).

Печаток Галицько-Волинської Держави. — Про князя галицько-волинського, Романа, що князував від 1199 до 1205 р.

В передостаннім числі ми писали про галицького князя Ярослава Осмомисла та про його клопоти, які він мав через жінку Ольгу і другу прибрану Настасю Чагрівну. Ми писали, як по його смерті на якийсь час (через сварку боярів з його наслідником) заняли Галичину маляри, та як їх потім Володимир вигнав з Галича і вже спокійно княжив у Галичі. Він умер в р. 1199 і не лишив жадних потомків так що на нім вигас рід князів Ростиславичів і бояри почали оглядатися за другою родиною князів.

Таку родину найшли а були це Мстиславичі, князі з сусідньої Волині. Уже в 1190 році, як з Галича втік Володимир (син і наслідник Ярослава Осмомисла), бояри закликали собі з Волині князя Рома-

на Мстиславича. Але Роман князував цим разом дуже коротко, раз тому, що бсяри його незлюбили, бо він хотів нагнути їх до послуху, а по друге тому, що угорський король прогнав його з Галича і посадив тут свого сина Андрія, який панував тут щось рік, аж доки не вернувся Володимир, який перепросився з боярами і прогнав малярів.

Та по смерті Володимира бояри таки знову запросили Романа з Волині на галицький престіл. Цим разом він уже міцно всадовнився в Галичі і злучив Волинь з Галичиною. Так повстала Галицько-Волинська Держава, якої столицею був таки Галич. В цій державі князували Мстиславичі більше, як сто літ, і ця держава мимо всіх ударів, які на неї падали з усіх сторін, вдержалася була до половини 14-ого століття.

Князь Роман осів у Галичі, приборкав можних боярів, щоби спокійно управляти державою, і тоді взявся воювати з сусідями, бо був дуже воевничий і хотів нагнати всім сусідам страху та забезпечити свої границі. Спершу вирушив на Половців в східні степи України і двічі розбив їх так, що вони вже потім не зачіпали України і служили українським князям.

Кілька разів ішов Роман на Литву і побивав литовців, що тоді ще були поганями. Литопісець оповідає, що тоді в Галичині було багато полонених литовців, яких князь Роман уживав на своїх ґрунтах, як волів і коний; вони мусіли тягнути плуг і наркали не раз так: „Ой, Романе, Романе, лихом живеш, Литвою ореші!“

Роман підгорнув і Київ під свою руку, так що дійсно цля українська земля належала до нього всі инші князі мусіли йому присягнути, що будуть з ним у сюзі. Тому називає його літописець „самодержцем всеї Руси-України“.

Про могутність і силу Романа перевидав тодішний папа римський інокентій III, що тоді мав також свою державу (церковну в Італії) і кажуть, що прислав до Романа своїх послів, а послі сказали так: „Папа римський є цар над царями і як ти, княже, пристанеш на католицьку віру, то папа зробить тебе королем“. Оповідують, що на ті слова Роман витягнув меч з піхви і гордо відповів, що доки меч у нього в руках, доти йому не треба королівства. Він говорив: „Батьки й ліді мої здобували собі землі і гроди (міста) мечем, — здобуду і я! Як був князем, так і буду, а ламати свою віру задля королівської

корони не стану!“ І послі відіхали а нічим. Тільки дехто заперече, чи таке посольство в Романа було. Та в кождім разі видно, що Роман твердо тримався рідного звичаю, коли в народі ходили про нього такі оповідання.

Роман князував лише 6 літ, але за цей короткий час вбився в народній памяті так глибоко, як ні один другий князь. Ще й до тепер е на Україні забава звана „Воротар“, а в тій грі дівчата співають про „людий князя Романа, нашого пана“, та про „мізинне дитятко у сріблі у золоті на золотім кріслі“. Це дитятко то його діти, що по його смерті — як побачимо — лишилися дуже маленькі. В народних піснях співалося давніше і про його битви з поляками і з Литвою.

Роман князував коротко. Смерть заскочила його на полі бою. Він ціле своє життя воював із Польщею і нарешті в 1205 році згинув у битві з польським князем Лешком під Завихостом над Вислою. Мертвого привезли його вірні війська й поховали в Галичі.

По нім лишилася молода ще вдовиця і два сини: Данило, що мав 3 роки і Василько ще в колісці. Про долю цих дітей та про те, що вони пережили, занім стали князями, розкажемо другим разом.

над Океан, як літак зіспуварся і вони вратувалися лише тому, що надплив німецький корабель, взяв їх розбитий літак і завіз до Іспанії. Цей весни ці самі летуни хотять знову пробувати щастя і вже підлітають на пробу, чи їх літак добрий. Цей новий літак робили в Італії, а називається він „Маршалек Пілсудекі“. Ним хотять вилетіти з Ірландії через Океан до Америки. Минулого року вилітали з під Парижа, отже було трохи далі.

Довідуємося, що бувша австрійська

цісарева Зита,

яка дотепер жила з дітьми в Іспанії, переїздить до Франції. Французи згодилися на то, аби вона замешкала в Франції, але закартали їй політикувати, то значить добиватися десь для свого сина корони.

Домагаймося повітової самоуправи!

1. Чи є тепер яка повітова самоуправа?

Старші люди памятають, що перед війною відбувалися вибори до повітових рад, подібно, як вибори до громадських рад; вибрані члени повітової ради вибирали собі повітовий виділ та повітового маршалка. Тепер нічого про вибори до повітових рад не чувати, а на місци повітових рад, повітових виділів та повітового маршалка поустановлювано у Східній Галичині по всіх повітах старостів наказними комісарами повітової самоуправи. Правда, приділено старості до помочі прибічню раду, але і її іменує адміністраційна влада. І лекше верблюдови перелізти через вушко голки, як щирому українцеві стати членом такої повітової прибічної ради. В додатку така прибічна рада не має ніякого голосу. Коли староста хоче, то радиться її, коли ні, то обходиться і без неї.

Як господарюють ті наказні повітові комісари?

Чи памятаєте господарку наказних громадських комісарів у ваших громадах? Пригадайте собі її, а будете знати, яка є господарка повітових наказних комісарів. Старости звичайно не знають і не можуть знати потреб повіту так, як зналиби це ті люде, що в повіті родилися й живуть ціле своє життя. І не всі вони розуміються на будові доріг, на рільництві і його піднесенню та на інших потребах населення повіту.

Ось вони подекуди з повітових грошей закупувають нібито на потреби повіту за дорогі гроші автомобілі. Хіба на то, щоби страшити хлопські коні. На польські сироти, на польські приватні школи, на польські товариства дають вони з повітових грошей великі підмоги, а на українські товариства, на українські школи, на українські сироти нема нічого, — хоча ті гроші голубо від українського селянина. В додатку старости дуже збільшують висоту повітових тягарів, бо їх це не журить, що населення не має з чого платити. Але це ще не все. Старости, як повітові наказні комісари ведуть нагляд над господаркою громадських рад і затверджують громадські бюджети. Роблять

вони це так, що протизаконно забороняють нашим громадам вставляти в бюджети підмоги на українські товариства, а приказують їм вставляти на польські товариства.

В дійсности повітова самоуправа, так, як вона тепер виглядає, не є ніякою самоуправою і лише наносить шкоду українському населенню. Повітові наказні комісари так вже доскулили населенню повітів, що чуємо з усіх сторін нарікання на них. Але нарікати це замало. Треба, щоби українське населення на зверх виявило, чого воно хоче. Треба, щоби на вічах та довірочних нарадах українське населення сказала своє тверде слово, аби сказало, що воно жадає скасування повітових наказних комісарів; що воно жадає, аби зараз були переведені вибори до галицьких повітових рад. Але при тому повстає питання, на якій підставі мають відбуватися ті вибори.

Дотеперішня виборча ординація до повітових рад походить ще з 1866 року, має отже, Богу дякувати, близько шістьдесят кілька літ. Вона є дуже несправедлива, бо дає перевагу багачам над бідними. Тому ми мусимо домагаються, щоби змінено виборчу ординацію, щоби вибори до повітових рад відбулися на основі загального, рівного, безпосередного, тайного та пропорціонального права голосування. Одним словом ми повинні повести рішучу боротьбу за повітову самоуправу, бо лише в цей спосіб позбудемося наказних повітових комісарів та виберемо свої повітові ради. А тоді бодай трохи тягарів спаде з наших плечей.

Написав посол
Володимир Целевич.

Велике свято Болгарії

Болгарія святкує велике державне свято: минає тисяча літ, як заложено болгарське царство та 50 літ, як болгарі освободилися з турецького ярма.

Доля болгарського народу дуже подібна до долі нашого народу. Тоді, як перші українські князі творили українську державу, тоді болгарі перейшли через Україну з Азії на Балкан, там, де нині мешкають, змішалися з тамошніми славянами і, хоч самі були монголами, подібно як мадяри, прийняли славянську мову, християнську віру і зробилися славянським народом. За короткий час вони завоювали великі простори і заложили велику державу на тих землях, де нині є Болгарія, Румунія, Сербія і Альбанія. Це було 1000 літ тому, за болгарського царя Симеона.

Чотири сотні літ пізніше знищили Болгарію турки і через пів тисячі літ держали її в тяжкій неволі. Але болгарі не здавалися. Раз враз робили повстання, аж вкінці, 60 літ тому (1877 року) вигнали турків і наново заложили свою державу. Вони допомогли також сербам і грекам освободитися з турецької неволі.

Але ще не вся болгарська земля була тоді вільна з турецького ярма. Тому в 1912 році за починком Болгарії розгорілася на Балкані нова війна проти турків. Їх розбито і вигнано з Європи. Але Болгарія, що найбільше причинилася до побіди, вийшла сильно покривджена. Бо проти неї виступила Сербія і Греція, недавні союзники, та Румунія і

Привіт І. Сорокатуму

Друже любий, Сорокатию! Ти світами блудиш; радий Ти, хоч не багатий, все співати любиш.

Ти пройшов вогонь і води і мідяні труби і забори всі, що ставлять таки людям люди.

Сіроманців не злякався, мав з ними пригоду, чудний Ти на правду вдавсь — з козацького роду!

Чуле серце маєш, друже, на братнее лихо, з нього рядки укладаєш та співаєш тихо.

Як Мойсей із скали воду кресав по приказу, так Ти з нашого народу кресав всю заразу.

А стихами мов стрілами вражі серця Ти раниш і тачками та човнами все на час до всіх спішиш.

Ти адмірал серед моря, а на суші отаман, і смієшся з свого горя, бо Ти Сорокатию Іван.

Ти став під дороговказом, що веде на битий шлях, і нічо не пустиш плазом, що болить нас в цих часах.

Люба нам „Народня Справа!“ — Ше ж миліша в тисяч раз, коли можемо свого Івана чути хоч на тиждень раз.

Тож не жалій пера свого й доложи усіх зусиль: пиши гостро, сміло й много! — просить Тя

Марич Василь.

Найліпша корова в Європі

Властитель дібр в Падісопушта (на Мадярщині) має корову сіментальської раси, яка за несповна рік бо за 346 днів дала 13.340 літрів молока то є по 40 літрів денно. Дотепер мало котра корова в світі дала стільки молока за рік.

Інваліди! Вважайте на реєстрацію!

Нові уряди для справ воєнних інвалідів.

Для додаткової реєстрації інвалідів утворено при деяких староствах т. зв. „Уряди для справ воєнних інвалідів“, котрі будуть урядувати замість дотеперішніх інвалідських рефератів при ПКУ. В тих урядах буде відбуватися реєстрація та лікарський перегляд інвалідів. Ми довідалися в Уряді для справ інвалідів при львівським старостві, що інваліди можуть вже тепер вносити подання до тих урядів, долучуючи свої інвалідські документи, або бодай покликуючися на свідків. Лікарські комісії для інвалідів, які не були досі зареєстровані, будуть відбуватися починаючи з днем 1 го липня ц. р. Про речинці окремих комісій появляться урядові оповістки в громадах.

Щоби наші інваліди-українці (колишньої австрійської та російської армії) знали, куди мають вносити подання, подіємо спис „Урядів для справ воєнних інвалідів“ на українських землях під Польщею, і які повіти до котрого уряду належать:

Львівське воєвідство:

1. До уряду Львів належать повіти: Львів місто і повіт, Городок, Бібрка, Рава руська, Яворів, Сокаль і Жовква.
2. До уряду Перемишль повіти: Перемишль, Добромиль, Мостиська, Ярослав, Любачів.
3. До уряду Ряшів м. ин. повіт Ланцут, Ряшів.
4. До уряду Самбір пов.: Самбір, Старий Самбір, Дрогобич і Рудки.
5. До уряду Сянік пов.: Сянік, Ліско, Коросно.

Станіславівське воєвідство:

6. До уряду Коломия повіти: Коломия, Городенка, Косів, Снятин і Печеніжин.
7. До уряду Станіславів пов.: Станіславів, Богородчани, Надвірна, Рогатин, Товмач і Калуш.
8. До уряду Стрий. пов.: Стрий, Скол, Жидачів, Турка і Долина.

Тернопільське воєвідство:

9. До уряду Тернопіль належать пов.: Тернопіль, Теребовля, Скалат, Збараж, Бережани і Підгайці.
10. До уряду Чертків пов.: Борщів, Чортків, Копичинці, Заліщики і Бучач.
11. До уряду Золочів пов.: Камінка Стр., Радеків, Броди, Золочів, Зборів і Перемишляни.

а від 50 років вільна Болгарія давала захист тим українцям, що нереслідувані царськими посіпаками, мусили покидати рідний край, як наприклад Драгоманів. Підчас війни також піддержувала нас Болгарія, а в р. 1918 перша визнала самостійну Україну.

Тому підчас теперішнього подвійного свята болгарського народу український нарід щиро бажає, аби як найскорше вдалося Болгарії освободити всі свої землі зпід ярма захланних сусідів та щоби ще колись могла зміцнена Болгарія успішно попірати і наші змагання.

спільно побити її та забрали багато болгарської землі.

Підчас світової війни знову кривавився болгарський навід. Тому, що станув по стороні Німеччини, мусів дорого заплатити за це побідникам.

Нинішня Болгарія, це держава два рази така велика, як Східна Галичина і має 5 мільонів населення. Це раз стільки її землі знаходиться в посіданню захланних сусідів. Македонію поділили між собою греки і серби, а Добруджу заняла Румунія. Та болгарі певні, що прийде час і вони знову обєднають всі свої землі разом.

Болгарі займаються управою рілі, садівництвом, огородництвом і випасом худоби. Славна є болгарська управа рож, з яких роблять дорогий рожаний олійок (з 3000 рож є заледво капля олійку!). Болгарі є дуже добрі огородники, вони ходять і по чужих краях та займаються огородництвом. І в нас бачимо їх часто.

З українцями болгарі завсіди приятелювали. Ще як наші предки були поганями, то воювали з Болгарією (приміром князь Святослав), але як князь Володимир Великий охрестив наш народ, то з Болгарії спровадив перших священників і церковні книги, писані церковнословянською мовою, що нею говорили колись старинні македонці і болгарі. Отже болгарі помагали ширити світло Христової науки в нашім народі.

Потім ми і болгарі разом воювали проти спільного ворога турка,

Краківське воєводство:

12. До уряду Новий Санч пов.: Новий Санч, Гривів, Горлиці, Новий Торг.
13. До уряду Тарнів м. ин. пов. Ясло.

Волинське воєводство:

14. До уряду Луцьк пов.: Луцьк, Володимир, Горохів, Ковель і Любомль.
15. До уряду Рівне пов.: Рівне, Здолбунів, Дубно, Кременець і Костопіль.

Поліське воєводство:

16. До уряду Бересть н/Б належать пов.: Бересть, Кобринь, Заїруди і Камінь Коширський.
17. До уряду Пинськ пов.: Пинськ, Дорогичин, Луїнець, Столин, Косів Поліський і Сарни.

Люблинське воєводство:

18. До уряду Люблин належать пов. Холм.
19. До уряду Седльце пов.: Константинів, Біла Підляська, Володава.
20. До уряду Замость пов.: Замость, Квасностав, Білгорай, Грубешів і Томашів.

Білостоцьке воєводство:

21. До уряду Білосток пов.: Більськ.
Подає Канцелярія „Українського Товариства Допомоги Інвалідам“ Львів, вул. Руська 3.

Ветеринарні поради**Кровава моч у коров.**

Кровава моч у худобині бути з двох причин. Або від пашення по яличних залісках і тоді до кровавої мочи приходять від подразнення вирок яличним шилом. В такому випадку потрібно насти деінде і хвороба уступить. Або від пашення по лозинних кущах, де гнівяться багато кліщів, які відаються в шкіру худоби і посередичать в переносенню кровавої мочи дрібнотворами кровавої мочи. Це друге дуже небезпечно і треба або вигубити кліщів або перестати пасти на таких залісках. Причеплених кліщів не відривати, але залувати оливою або бензиною, нафтовою ропою від чого вони відпадають. Худобу перед вигоном змащувати відваром махорки. Про лічення цього в книжці „Ветеринарний лікар“ Маріяна Стахурського, сторона 164.

В. Фургала. Силчення ноги.

На силчення ноги втирайте 3 рази денно терпентину і вкривайте тепло плече. Терпентину замішати з олією, заботити, накропити і силою втерати на плече і плечевий склад. А може нога звихнена? Треба туди наставити і прикладати холодну воду, додаючи на 1 кварту — 10 ложок оцту до окларів.

П. Качор, Руслів. Охват. Охват або охвачення лікувати холодними окладами на ноги або поставити ноги в гвину, зароблену водою з оцтом (10 ложок на кварту води). Золуб розтерти в гтями, накропивши передше терпентиною.

Т. К. Плугов. Бородавки. У Вашій ялівки в бородавці. (Пістряками називають гудви на хребті від гедза у худоби, що з весною виколуються в них личинками і падають на землю). Бородавки лікувати найкраще так, що зрізувати їх ножичками, а щоби спинити кровотечу — припалити гарячим залізом. Також помагав змащування пльвом на нагнітці з анткі. Так само лічити від гудзів коні. (Питав Нидок Мякота з Кобак).

— 0 —

**? Чи Ви вже намовили бодай ?
? одного сусіда, щоби вислав і
передплату на „Народню Справу“ ?**

Що чувати в наших селі

Не боїмося погроз. В Дубенській гміні, пов. Дубно вибрали віта-українця, Галія Канона с. Рачин. 11/IV 29 р. він прийняв уряд в гміні, 12/IV 29 р. було вібране солтисів, на якому був комендант Рачковскі з постерунку гм. Дубенської, котрий стоїть в с. Мрогоща. При кінці засідання новий віт привітався з солтисами і сказав малельку промову на українській мові. Він сказав, що буде працювати чесно і вірно, всі справи селянські і інші буде полагоджувати добросовісно, а в кождим чоловіком буде обходитись, як в приятелі, і просив солтисів, щоб йому помагали в праці, а розкази його вповнювали з охотою. За що солтиси йому подякували, а на лицах їх було видно радість і задоволення, що дочекалися в так важному, для селянина, уряді, як гміна, свого чоловіка господарем. Але це задоволення солтисів зобачав ком. Рачковскі і зараз по скінченню мови віта сказав до солтисів на польській мові так: — Ja widzę na twarzach waszych uśmiechi zadowolenia. Pytam się was, czy jesteście zadowoleni wojtem? — На що солтиси сказали йому, що задоволені. Він знов питає: Dla czego? На це обізвався солтис с. Знесіца; тому, що віт в українськ. На що комендант сказав: Wy nie znacie ustawy, gdzie jest orzeł, tam nie wolno mówić na obcej mowie, tylko po polsku, — і так далі, в його мови виходило, що він буде старатись, аби наша гміна не мала віта-українця, а полска, його мабуть болить, що солтиси з віттом будуть працювати з охотою і пороблять порядки на селі, які закон вимагає, а поліція не буде мати за що протоколів людям писати та арештів робити. Комендант забув мабуть, що бувши віт в Дубенській гміні, поляк Ніклевіч з помічником писаря, потрапили „сховати“ 14 тисяч зол., котрі пропали, бо обидва немали ніякого майна, то щож з них візьмеш, тільки яру невеличку судім привава, а гроші люди мусли заплатити другий раз. То є приклад для п. радних, щоб вибірали віта з чесного і доброго господаря, яких більше найдеться в українців, не по багатві, а по совісті.

Солтис.

Дописувач зі Сковича пов. Золочів нарікає, що кооператива „Спільний Труд“, яка заснована в 1927 р. до кінця минулого року гарно розвивалася, тепер дуже підупадає. Причини упадку повинна знати теперішня Управа і усунути їх.

Допис. з Муніна жалеться, що в Святі Свободи, яке обходжено в селі і цього року, не вьяла участі сільська молодь, лише 4 дівчата і 2 хлопці, так, що навіть хоругви не було кому нести. Сумно, що батьки, які брали участь в Святі, не мають впливу на своїх дітей.

Дописувач з Сирединців пов. Чортків нарікає, що тутешній Аматорський Гурток 7 травня дуже недобало дав представлення „Про що тирса шестіста“ С. Черкасенка. На сцені не було декорацій і аматори не звали роль. (Ше трохи добре грали Сірко Гедзь та Лесь). Треба зачиняти від легких штук а не братися відразу до таких тяжких, якими гурток себе осмілює і відсочує людей від вистав. Не диво, що до кінця вистави мало хто десидів, хотия люди дуже люблять вистави.

Дописувач з Вербова п. Нарватів. Допис про „піввіта“ і писаря лопмі тимо, як точніше подасте нам, як вони називаються, що злого зробили для громади, і як підписється більше свідків, які все могли би посвідчити, що це правда. Не можете нам гровити, що „як не помістите, то я зрікаюсь з члена“, бо такого нерекларного допису не помістимо нікому, хочби як нам гровав. Треба подати більше підписів свідків, — і допис написати звичайно а не віршем, бо віршем не мож точно всего опсвати. Імен свідків під дописом не помістимо, але вони потрібні на ввадск, якби справа дійшла до суду, тоді мали би свідчити, що це правда.

Віча і народи. Дня 16-го травня відбулася девірочна нарада в селі Сопові коломиїського повіту. Звіт в соймової діяльності склав посол Дмитро Палів, який потім давав гичердуючі відповіді і поради на ставлені численно запити. Народа покінчилася відспіванням національного гимну.

Дня 19-го травня відбулося велике віче у Вербіжні долишній коломиїського повіту. Розлого площу біля читальні „Просвіти“ заповнило більш півторачислі громадян і громадянок з Вербіжа горішнього і Вербіжа долишнього. Предсідником віча став гром. Петро Бойчук, заступником Василь Туліка, секрет. Семен Шургалюк. Звіт з діяльності Української Парляментарної Репрезентації в довшій промові склав посол Дмитро Палів. Промову посла Паліва почав перебивати комісар поліції, жадаючи від предсідника віча, щоби відібрав голос, бо в противному случаю розвяже віче. Звіт посла Паліва одобрив присутні гримки-оплесками. Віче покінчилося відспіванням національного гимну.

Подібне віче відбулося в Стопчатіві, печеніжинського повіту.

Переписка і всякі поради

В. Глуханюк. Гроші передави, курсант має посвідки.

І. Ш. Урч. Знимку прийемо, але лише добру і визвану.

П. С. з З. Господарські книжки. Купити собі у Львові Ринок 10 „Про ставки і рибу“ 0.50 зол., „Нове джерело богатства“ 0.80 зол., „Здорова сільська хата“ 1.20. Мулярської, малярської та про виправу скірок в українській мові нема.

А. К. Свинюхи. На що у Вас абираються підписи, не знаємо, — в кождому разі розумний чоловік не дає свого підпису, коли не знає, що підписує, або коли не годиться в тм, що над його підписом написано.

Допомога за худобу, що згине на половні. „Нар. Справа“ однаково виплачує допомогу за ту худобину, що згинула на половні, як і за ту що згинула на пасовиську або в стаїни, гле не з вини господаря.

Т. Г. Ст. С. Чи можна замкнути полеву дорогу? Як Ви маєте певність, що дорога є Вашою власністю та що другі люди не відтягують нею 30 років, то можете її замкнути. Право по вашій стороні.

І. М. з К. Чи треба викупляти патент? Як Ви теслярськими роботами займаєтесь лише як побічним заняттям і не маєте за рік більше доходу як 1500 з., то Ви не обовязані викупляти патенту.

В. З. в Гр. Парделлярія ліса Жид купив від дідачка ліс і гарцелже між селян. Забрав великі вадатки, не поробив контрактів, а земський уряд не дозволив рубати хашів та срати ґрунту.

Доп. з Завалова в. Підгайці. Ми вже писали, що приватні справи людей нас не обходять, бо клопоти кождий має і на них не сталоби завести. Тому рописи про кохання і супружу згаду не будемо мистити. Про який там же ні, не їм за велика честь. Що виште про орного чоловіка в кооперативі — як маєте на це свідки, то скажіть управі, ми не можемо друкувати таке на голск одного чоловіка — та й то ще без його підпису.

А. С. з Н. Місце на пасіку. Пасічник може вставити свою пасіку при селській межі, як дасть на околі неї високу, щільну огорожу 2 до 3 метри високу. Коли такої огорожі нема, то віддаль пасіку від чужого поля і від дороги повинна внести 15 до 20 метрів.

М. Д. з К. Статуту для насн осидности. Статуту і поучення, як закладати щадничі каси для господарів і молоді вислав Ревізійн. Союз України. Кооператив у Львові вул. Словацького 14. Ш. Ми тамтуди переслали Ваш лист.

В. П. з Г. Як вищити (хомяки) та сус із? Є різні способи: витовлювання водою, викурювання димом, ровкоп. Та всі ті способи дуже утяжліві. Пробуйте вигнати їх при помочі карбіту. Купити 1 кг карбіту (коштує коло 3 зол.) і киньте по одному — два кусці до норі і залійте менш-більш літрою води. З карбіту зачне добуватись їркий задушливий газ, що випурить хомяка або суслика, або його задусить, як ногу в верху заткається.

Р. С. з З. Науна ремесла. У Львові між ремісниками є такий звичай, що приймають хлопця на 3 до 4 рокі на науку. За перший рік треба самому себе

Позір Коломиїщина і Печеніжинщина!

Спішіть всі на справоздавче віче, що відбудеться в неділю 9, червня в Коломиї на подвірю Народнього Дому. Реферувати будуть: сен. Галушинський, пос. Целевич, пос. Кохан і пос. Палів, початок віча о год. 1-ій в полудне.

удержувати, коло 500 до 600 зол. Можливо, що декотрий ремісник прийме Вас безплатно. Пишіть до ремісничого Товариства „Зоря“ у Львові вул. Вірменська 25.

Е. П. Нема мужа довіря. Де в лише один передплатник „Нар. Справы“ — то хай старається греднати ще кількох і тоді гберуть собі в поміж себе одного мужа довіря.

Д. П. Допомога за корову. Чи хто має безпечену корову девнде, чи ні, то „Народня Справа“ на це уваги не звертає і виплачує, цілу допомогу якщо передплатник виконав всі умови „Народн. Справы“.

Хочете вишайти місце під неринцію при помочі прутяра, то пишіть і умовляйтеся самі в поданнми в „Народн. Справы“ прутярами.

А. В. Дубно. Ми нікому не уділяємо покичок, бо нема з чого і него не робить жадна редакция в світі. А Іван Сорокати каже, що ще не видів навіть 400 золотих в купі. Тому нехай ніхто не звертається до нас за покичками.

С. Хм. Адреса: Пенів. кочта Козова, пов. Бережани. Про посаду було в однім з попередних чисел.

Де складу й прикладу.**Слово до дівчат.**

Не від вини це почалось, що гожі дівчата стали мені в своїх письмах дуже дорикати.

Пише Феська Язиката й за нею Марія: „Ти лиш знаєш в своїх віршах Давида й Матвія, а про нас і не згадаєш, так як би не жили! Чи такий ти вже старенький, чи не маєш свля?“

Завстидали мене дуже ті румянолиці, загнівались, образились, — а то не дурвиці!

Тож я шапку тут скидав тай перепрешав: Вас, дівчатко, образити я і не думав! Бо велика є потіха з дітоткого роду — не оадса і будучність цілого народу. Ваша честь і добра слава вай займе пів світа, жити нам і процвітайте на многая літа!

Най з вас кожда причарує хлопця молодого, хоч богача, хоч сірсу, кси не дурного.

Та най кожда по Петріпні вже зовуж виглядять, і най кожда свого мужа на добро наводять.

Най їх учить, як потрібно рідний край любити, як воєгів побіджати, а для своїх жити.

Отоді вас весь світ білий буде прославляти, і ще ліше в струні вдарить

Іван Сорокати

◆ **Добрі вижки.** „Черка горівки, море сліз“, вигкав М. Чайковський (директор гімназі в Рогатині). Книжка має 148 сторін. Копіює 2.50 зол. Дуже цікава для кождого, хто хоче знати, яким воєгем є горівка. Мож купити в книгарні або замисити в редакції „Ми молді“ в Рогатині, укр. гімназія.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

Червень 9 — 15.

- 9. Неділя, 5. О сліпородж. Терапонта.
- 10. Понеділок, Никити см.
- 11. Второк, Теодозії д. прмч.
- 12. Середа, Ісаакія прп.
- 13. Четвер, Вознесіння Господ-но (Вознесіння Госп. Егм.).
- 14. П'ятниця, Юстини мч.
- 15. Субота, Никифора патр. (Никифора, Ів.).

— 0 —

Зміни місяця. Нів був 6 червня перша чверть 14 червня, повня 22 червня.

Історичні спогади в червні. 25 червня 1225 р. згинув галицький князь Роман у битві з поляками під завихостом. (Читайте нинішню „Читання з історії України“). — 6 червня 1224 р. татари побили українських князів над Калкою. — 8 червня 1652 р. гетьман Богдан Хмельницький розбив польське військо під Батогом. — 29 червня 1918 р. уступила Центральна Рада, а Павло Скоропадський проголосився гетьманом України. — 8 червня 1919 р. Галицька Армія почала офензиву під Чортковом. — 27 червня 1919 р. галицькі війська здобули Бережани.

Як нарід приповідас.

- Як роса на Стратилата, буде земля на лен богата.
- Коби сінокоси, то знайдуться й коси.
- Як косар травико косить, кожда жаба дощу просить.

— 0 —

◆◆ **Посмертна згадка.** Дня 1. квітня помер в Залучу пов. Боршів Касків Олекса. Покійний був першим членом — основателем місцевої читальні, як також всіх місцевих товариств. Яко довголітний член Матірнього Тов. „Просвіта“ збирав покійний усі книжки, видані Тов. „Просвіта“, бувши ще маленьким хлопцем. Збирав і шанував, яко найдорожчий скарб, усе друковане слово. Читав дуже багато. Представляв аматорське грав так знаменито, що лише його поява на сцені викликувала у публіки такий гумор, що нераз і слога не дали йому промовити в комічній штудії. Покійний, вже на смертній постели лежучи, а ще виучував роллю з драми „Невольник“, котру мав грати, уже в новім місцевім Народнім Домі і... недовелось, померкли ті очі, котрі такі ширі були для Української ідеї. Покійний показував нам доросту через ціле життя своє, що нам не плакати, а борстись і сміятись, бо „де — каже — всьо минеться, смійся з усею!“ говорить бувало. Він не журився ніколи, помер, а у нього лишилась релія в за-костенілих руках і гумористичний календар... Відпровадили ми його на маленькій тихий цвинтарик з музикою і гарячими сльезами; не було нікого хтоби був міг зтриматись від сліз ірких і гарячих. Над могилою промовляв п. Петришин, котрий через великий жаль не міг промову закінчити словами, лише гіркими сльезами. А ми, друже Олексо, за Твою ширість для Українського народу і за Твоє трудяше й бадьоре життя не маємо Тебе чим більшим винагерсидити. Нехай же хоть ця вісточка полетить ластівочкою і розкаже Українському

народови, що Ти був ширим його сином! Спи, друже, спи, про крашу нашу долю сні... Давило Педовий Муж довіря „Народньої Справи“.

◆◆ **Святотаттво.** В попереднім числі ми писали, як зневажили наші національні відзнаки в Вербиці пов. Рава руська. Про подібний випадок пишуть нам тепер з Старяві коло Хирова пов. Добромиль. В неділю 26. травня господар Андрей Жук в Старяві запросив священника посвятити хрест, котрий А. Жук поставив на славу Богу при дорозі. Хрест був прикрашений українськими синьожовтими відзнаками і прапорцями та вінцями з рож і цвітів. Перед посвяченням хреста прийшов комендант постерунку Стефан Шимон і казав зняти відзнаки, але А. Жук не зняв, знаючи, що прикрасити хрест чи образ синьожовтими хоругвками кождому вільно і це не є каригідне. При посвяченню було коло 200 осіб. Коли по посвяченню священник відійшов до церкви, за якої пів години прийшли два польські кавалери, Тригус і Курц і в присутності коменданта постерунку почали бити палицями по вінцях і прапорцях на хресті! А коли все покидали з хреста на землю, почали толочити і копати ногами. Лиде ждуть кари Божої на тих, що посміли віднести руки на святий хрест. Дуже просимо наших послів, розглянути цю страшну обиду, яка все село й околицю заболіла до живого. — Увага від редакції: Свідки, які це бачили, повинні подати тих двох панків до суду за зневаження хреста, а коменданта постерунку також подати за свідка.

◆◆ **Град в Голім п. Рава Руська.** Дня 30 травня між годиною 12 а 1-шою навістив село Геле і сусіднє село Синькович град величези волоського горіха. За одну годвну знищив 557 моргів жита та трохи ярини. Всі жита мусять селяне переорати, але чим мають засіяти?

Нешасне наше село! Земля лиха, тож що року голод і нужда в нас сталим гостем. А тут ще нове нещастя, град. Яким Гнідець

◆◆ **Арештування і слідства.** В Бережанах були ревізії в кількох українських домах, у кількох пластунів та опікунів пласту. Шукали за якимись письмами й книжками. — В Левандівці під Львовом арештували українського студента Івана Пасіву, який недавно вернув з Чехословаччини. Його підозрюють, що він в р. 1922 мав брати участь в убивстві Сидора Твердохліба. — В Янові арештували тамешного пароха, о. Михайла Кушкевича. Прокуратор обжалує його о злочин державної зради (§ 58) а то через проповідь, яку о. Кушкевич виголосив був у Янові в листопаді минулого року — по відомих подіях у Львові.

◆◆ **Горять і горять!** В суботу 25.V. згоріло майже ціле містечко Колки пов. Луцк на Волині. Згоріло 117 домів. Церков уратована. — В вівторок 28.V. вибух пожар у місті Нижневі пов. Товмач. Огонь ширився з застрашкуючою скорістю, бо віяв сильний вітер. За 3 години спеліло 500 домів і 100 господарських забудовань, то є майже ціле місто. Люди немали часу ратувати хатну обстанову, так, що все згоріло. Вспіли вивести лише худобу зі стаєв. — В понеділок 27.V. вибух стов в Загір'ю пов. Рудки, на обійстю Михайла Домарадського і перекинувся на сусідні господарства. За кілька годин згоріло 74 госпо-

дарства. Ратувати було дуже тяжко, бо брак води в селі. Стверджено, що школу загорив 7-літній хлопчина Данко Гцимин, що савився в стодолі Домарадського сірниками — В Білгороді пов. Збруч зайнялося господарство Степана Ягого; огонь перекинувся на хату Семена Соколовського. Подозрюють що це пожежу хтось підпалив з намісти — Так саме підпалив хрест в кількох місцях лс. ф. м. „Ойкос“ в Соколю пов. Камінька струмкова.

◆◆ **Уважайте, як купаетесь!** Люди вже зачинають купатися і товитися. В Кам'ні Струмилській втіюлися в Бузі і мназіст 7 княси Л. Серпінські: Хо не вмє плівати, нехай не пускається в глибоке.

◆◆ **Завив і повені.** З усх сторін краю доносили далі про негальні дощі, обривання хмар і громолиці, які подекуди занесли засіни і знесили цілі морги землі. Величезні шкоди заводіяла злива в Бережанщині, головне в селах: Рибниках, Саранчуках, Жолтиці і Курнях. Також сусідній теремшлянський повіт навістило вже друге обривання хмар, так що приміром село Словита опинилося на мертвій час під водою, яка знизшила поля і до роги. — В суботу 25 травня був хмаролім над Равином де знесло около 100 моргів засіви.

◆◆ **Дурна забава.** В Підгайчиках пов. Тересівля бавився 18-літній хлопчиско Йосиф Семкович набитим револьвером. Револьвер вистріляв і повилів Йосифа Пендзів'ятра, який гнав трупом на місці. Семкович уже в арешті.

◆◆ **Каміння паде на голову.** На Станислава Мазурка в Россохачі пов. Чортків упав звідкись камінь на голову і вбив його на місці.

◆◆ **Убийства й інші злочини.** 28.V. Задусив Петро Мельник в М'якіші, Старім пов. Ярослав, Анну Турчин і втік. За що це зробив ніхто не знає. — На дім Антопа Добровського в Яблосові пов. Копичинці напали якісь замасковані бандити з револьверами й ножами, зробували 150 доларів і різні речі на суму 450 золотих і втікти. Слідство показує що в нападі брав участь парубчак з Яблосова Стефан Домбровський, його арештували.

◆◆ **Тютюн подорожів.** Минулого тижня нагло подорожів тютюн о 20, а декотрий і о 30 процент. Махорка звичайна коштує тепер 0.60 (замість 0.55). „Кресовий“ 70, Турецький середній 90, Турецький дебрий („дешеві“) 1.10, найдобріший 1.40. Папіроски ще не подорожили. Це водорожило годі, коли польські газети і деякі політики хваляться, що все дешевіє! Файно дешевіє! Не знати одначе, чи на тім подорожівню багато зароблять, бо тепер багато людей через то подорожівню перестав курити. Бо це просто страшна річ, пускати такі суви з димом.

◆◆ **Знов гранати.** Минулого тижня знайшов у Рибнику п. Потурти хлопчина Мирен Буняк гранат і коли взяв його в руки, гранат експльсдував і розшарпав хлопця на кусні. В сколицях Рибника ще багато валяється гранатів по старих окопах і нема кому вибирати. Через те де вже там семий смертельний випадок. — В Небиліві пов. Калуш знайшли настухи шрапнель, а як стали відкривувати, він вибухнув і одного (Насиля Данилицина) вбив на місці, а трьох ранив.

◆◆ **Концерт в честь Шевченка.** В неділю 19. травня улаштувала львівська Філія „Просвіти“ концерт в пам'ять 68 роковин смерті Тараса

Шевченка. Концерт був о 3-ій год. по полудні в салі Лисенка у Львові і пройшов дуже гарно. В концерті взяли участь хори читальень з підльвівських сіл Збоїск і Сквилова. Дуже гарно декламувала 5-літня Слава Сіхановська з Зашкова і 7-літня Ольга Гумен зі Сквилова.

◆◆ **Боршівщина — Позір!** Дня 16. червня 1929 р. відбудеться в Боршіві Повітове Ювілейне Свято „Просвіти“, що ділиться на 3 головні частини: 1) полеве Богослуження, похід улицями міста, промови — до полудня, 2) народній фестив — по пол., 3) концерт читальняних хорів — вечором. Нехай в тім Святі візьмуть участь всі громадяне й установи та товариства (читальні, кооперативи, Луги, Соколи), — нехай цілий український загаль Боршівщини прибуде до Боршева, тоби своєю участю в тім великім Святі української культури дати доказ сили та живучости стремлів українського народу до освіти, до культури. Початок Свята о год. 9 рано.

◆◆ **Подяка.** 21. травня упокоївся о. п. Теодор Палчивський, дяк в Завадові, передплатник „Нар. Справи“. На цім місці син і опечалена родина помершого склали ширю подяку В. пр. о. Гумовському за відправу й звеличання сумного померовного обряду, як рівнож усім добрим людям, що своєю присутністю на похороні і словами розради зазначили своє співчуття з нашим горем. Сил і Родина.

◆◆ **Свято Молоді,** в якому візьмуть участь ученики й учениці всіх львівських шкіл і захоронок „Рідної Школи“, відбудеться в неділю 9. червня на площі „Сокола Батька“ у Львові. Початок о 4. годині пополудні.

◆◆ **Ординанс замордував полковниково.** У Вроні на Словацькій замордував ординанс Тереза жінку свого полковника, Пацліка, команданта бригади артилерії. Він порубав її штилетом на смерть у її спальні, тому думають що то з „любови“, бо полковникова мала лише 18 літ, перед кількома місяцями вийшла замуж.

◆◆ **Присуд за комунізм.** У Львові була тепер розправа проти Теодора Семкова, обжалуваного о державну зраду. В його мешканню, у Львівській вул. Коперника 29, знайшли якісь комуністичні відозви. Суд присяглих засудив його на 3 роки тяжкої тюрми.

◆◆ **6-літній убийник.** В Варшаві засудили на 15 літ доми неправи 6-літнього хлопчика Кароля Могана, за те, що він вбив якимось залізом другого малого хлопця (пішло їм о якусь забавку). Як Каролько вийде з доми псграву, буде мати 21 літ і піде просто до війська.

◆◆ **Чим є тепер Кулідж?** Кулідж був до недавна президентом Зєдинених Держав північної Америки. Тепер президентом вибрани Гувера і Кулідж 3. березня відступив йому своє місце. Різні американські фільми почали просити Куліджа, аби приймив у них посаду директора, бо тим способом зробиби собі добру рекламу. Кулідж подумав і пішов за директора до одного великого „Товариства Обезпечень на життя“. Тоді друге таке товариство, що конкурує з першим, приймало за директора Альфреда Сміта, що кагдидував на президента Америки, але перепав. Так отже оба Товариства мають добру рекламу.

— 0 —

Господарські справи

Що по чому?

Збіжжя: пшениця 42 до 43 зол., жито 22; ячмінь 18 до 19; овес 22; кукурудза 33 по 34; вика 29 до 33; гречка 30 до 31; житий грис 14 до 15; пшеничний 15 до 16; солома 4 до 5; сіно 7 до 10 зол. Збіжжя далі дешевіше. Дня 31 травня рада міністрів знесла вивозове мито на жито та дововове на пшеницю. Крім того дозволено вивести за границю 2 1/2 тис. вівса і 500 вагонів макухів. Через це можна надіятися, що пшениця подешевіє, жито і овес подорожів.

Масло, молоко, яйця.

Маслосоков платив до суботи 1.VI за масло по 5 до 5.40 за кг. за літру молока по 38 до 40 гр. за яйця по 12 до 13 гр. За сметану по 1.60 за літру.

Худоба — свині. Експортна різня Рукера на Знесінню платить за м'ясні (беконові) свині по 2 зол. до 2.30. за опасові по 2.20 до 2.40, за вибриковані свині по 1.90 до 2 зол. за 1 кг. живої ваги.

Рогата худоба: корови I і II кл. по 1.35 до 1.65 зол. III кл. сорти по 0.90 до 1 зол. Воли 1.55 до 1.70. Бугаї 1.85 до 1.60. Ялівник від 1.35 до 1.65. Телята 1.10 до 1.25 за 1 кг. живої ваги.

Доляр 8.88 зол.

—0—

Ранне проріджування буряків найліпше.

З кожного насінного клубочка буряка виростає 3 до 5 рослин. А що вони ростуть тісно при собі, то один другому перешкоджає та не дає розвинутися. Тому проріджують буряки та лишують по одному.

Та звичайно люде спізнюються з тою роботою і беруться до неї аж тоді, як вони виростають великі. Такий спосіб є не практичний і шкідливий. Бо густі буряки поволи ростуть і скорше нищать їх всякі хороби і шкідники. При добрій господарці повинно проривати бурячки, як лише вони зійдуть. При цьому треба виривати слабші рослини а сильніші лишати. Зараз по прориванню треба землю поміж рядками рушити сапою або полольни ком-планетом та полишині рослини посипати салітрою, аби буйніше росли.

Ще один блуд поповнюють наші селяне при прориванню буряків: лишують їх загусто. Думають, що чим більше буде буряків, тим їх більше зберуть. Тимчасом так не є. Їх збереться менше, бо вони вродяться задрібні. Найліпше проривати буряки так, аби одна рослина росла від другої на 15 до 25 см. Густіше не повинні рости. Як рідше їх прорвемо, то вони виростають більші і легше їх буде копати, наклапати, перевозити, чистити і т. д.

Тому проріджуйте їх скоро і рідко.

—0—

Свині на зелену пашу.

Зелена паша також для свиней дуже добра та, що також важне, вона з усіх паш найдешевша. Від неї безроги стають здоровіші, добре ростуть, розвивають собі жолудок і пізніше, як дасться таким безрогам ситну пашу, вони дуже скоро тучаться. Тому ціле літо треба сви-

ней годувати якнайбільше зеленою пашою.

Де це можливо, повинно свиней виганяти, аби паслися. Це найліпше робити ранком і під вечір, коли на дворі ще не так гарячо. Бо перед полуднем та пополудні свині пріють і не хотять пастися. Не треба їх довго пасти — вистарчить годину, півтора рано та тільки само під вечір.

Де не можна свиней виганяти пасти, там треба їх кормити кошеною зеленою пашою. Конюшина, люцерна і кропива найліпші. Але треба косити їх молодо, бо старша паша гірша.

Аби свині з'їдали все до чиста, треба пашу посіяти на січку та примастити грисом або осипкою.

Листя з буряків трохи гірше, бо квасковате і разом з ним треба додавати по ложці пашного вапна.

Аби збіжжя не вилягало.

Збіжжя тоді вилягає, як його посіялося загусто, як земля за сильно угноена азотом, або як посіялося такий рід збіжжя, що легко вилягає. Тому ліпше сіяти збіжжя рідко, як загусто. Як земля за сильно угноена азотом (стаєним гноєм), то треба ще погноїти її добре фосфоровими гноями: томаєною або суперфосфатом, аби стебло стало твердше. Не сіяти таких родів збіжжя, що мають слабе стебло.

Коли збіжжя посіялося і аж тоді зауважилося помилку — треба його забезпечити перед виляганням. Як загусте або забудьне, то треба його або валом приволкувати або сильно боронами прорідити.

Високе збіжжя в такий спосіб вже не можна ратувати. Його треба трохи зіжати. Але не засильно, або не ушкодити колоса.

При кожній сійбі треба радше сіяти зарідко, чим загусто, бо на перше лихо легше найти раду, як на друге.

Хопта і буряни на компост.

Виполену зі збіжжя хопту люблять селяне скидати на межі, де вона лежить, доки не зігніє.

Це не добрий спосіб. Бо в тих купках хопти розмножуються слимаки, медведюхи, миши, муравли тощо та пізніше нищать засіви. Тому виполену хопту треба збирати з поля. Але не скидати її до ровів на дороги, лише завезти до дому і скинути на компостову купу.

Компост це гній з всяких відпадків на господарстві: зі сміття, відпадків з кухні, згорненого болюта, з дрібних трісок. Всі ті відпадки, посипані ще вапном, по двох роках перетліють і будуть знаменитим погноєм на сад, город і сіножать. На цю отже компостову купу треба скидати всі виполені буряни і хопту.

Не топчіть золота!

Куди не глянеш по наших полях, всюди повно різнородного цвіту зілля та буряну. Воно росте, цвіте і пропадає. А тимчасом, якби його в свою пору зібрати, висушити так, як належить, то можна продати за добрі гроші, як лічниче зілля. Заставляйте діти, збирати те зілля (точніше про це зілля написано в книжочці Т. Панича: „Лічничі рослини“. Ціна 3 зол.).

Збирати варто такі рослини:

1) **Конвалія** (Ландиш, Маївка) збирається і сушиться на продувальному місці в тіні, і переходується в зачинених посудинах. Ціна 8—10 зол. за 1 кг. Також листя без грубого відземного спиника, засушене в тіні так, щоби задержало природню зелену краску, платиться по 50 зол. за 100 кг. Рівнож коріння пошукуване в лічництві.

2) **Глуха кропива**, (Біла медунка), Глушиця. Цвіт зібраний від травня до жовтня, в сухий і погідний день, треба вискубувати з часу, та сушити в тіні щоби не счорнів. Доброго ясного цвіту можна продати кожну кількість. Ціна 10—12 зол. за 1 кг. Счорнілий цвіт значно дешевший.

3) **Бузина**, (Бзина чорна, Дикий боз). Збирати лише повнорозвинений цвіт в сухий і погідний день і не згнітаючи його, розвісити до сушення в тіні на дротах або шнурках, а по висушенню обтеревити і пересіяти на решет. За ясний сушений цвіт платять по 150 до 200 зол. за 100 кг. Счорнілий без вартости. Чорніє не повнорозвинений, збираний у вохкому стані, або згнетений при збиранню. Також за сушені дозрілі ягоди без хвостиків платять по 120—150 зол. за 100 кг. Рівнож молоде листя, молода кора та стрижинь витиснений з дерева більшими куснями купують.

Біла конюшина, Вязіль, (Орішина) росте дико на луках, степах, горбах, при дорогах. Збирати треба непереспілі головки цвіту, але не вохкі, бо такі чорніють при сушенню і тратять вартість. Доброго ясного цвіту можна продати тисячі кг. Ціна окола 100 зол. за 100 кг.

Полевий мак (Здрячий мак здрик, Самосійний мак, Хруставець, Тріскавець). В часі, як цвіте збирати платки цвіту, а до сушення розпростирати тонким шаром в тіні. За гарно висушений цвіт платять по 600 зол. за 100 кг.

Маренка або пахуча марянка. Дрібний білий цвіт появляється лише на верху рослини, в травні і червні. Збирати треба цілу надземну частину рослини (без коріння) і сушити в тіні. Ростина має сильний приємний запах. Ціна коло 75 зол. за 100 кг. Збут запевнений.

Крім тих цвітів варто збирати і одну комаху звану:

Зелена майка (Шпанська муха, Кантаріда). Є це хрущ дещо більший як матка бжіл, блискучезеленої металевої краски. Появляється в травні і червні, передусім на ясених, кленах, бузинах і інших деревах, та зраджує себе дуже неприємним запахом, головню по дощі. Досвіта стрясається її з дерев на підстелені полотна; тоді розпалити до червоного каменюку нахилити над нею решето з майками, полати її теплою водою, а пара витворена вбо їх за одну хвилину. Вбиті майки сушитися в печі, уставляючи решето так, щоби не припалили і переходується в щільний посудині.

Зелена майка є небезпечною от-

руєю, вживаною в лічництві але лише в перших місяцях. Тому треба її скоро продати, бо по році стає непридатною. Приблизна ціна 5—6 зол. за кільо.

В справі збуту лічничих рослин треба звертатися до одинокого нашого знавця, п. Т. Панича, у Львові поштова скринка ч. 96 або до Спілки Українських Агрономів.

Що робити зі засівами по граді

Як град заподіяв велику шкоду, то не чекаючи ані одного дня, треба збіжжя скосити на пашу, поле переорати і засіяти або засадити на ново. Бо кожний змарнований день псує пашу і спізніє другий засів. На переоранім полі можна сіяти гречку, просо, мішанку, лен або садити ріпу стернянку. На легких піскових ґрунтах можна засіяти лубін на зелений погній під озимину або під картоплю на другий рік.

Сіяти треба густіше, як на початку весни та після сійби треба добре привалкувати валом аби скорше і ліпше сходило та не страдало від посухи.

Аби воробці не обідали черешень.

Смакуни — воробці роблять великі шкоди в черешневих садах. Деколи лише самі кісточки і спиники полишають на деревині, а всю решту з'їдять. І тяжко їх обігнати — такі влізливі.

Від цієї влізливости можна їх так відстрашити: треба до кожної черешні привязати жмут кусків бляхи насильяних на дрот. Між них треба привязати кілька кусків зеркала. Вітер буде хитати і дзвонити тими страшилами і їх звук буде відстрашувати воробців.

Але бляшки треба причепити щойно тоді, як черешні зачнуть дозрівати. Бо як ми зачнемо страшити скорше, то воробці з часом усвояться з цим і спокійно будуть їсти ягоди.

Чудо — не рослина.

Перед кількома місяцями подали заграничні часописи вістку, що англійським знавцям рільництва вдалося виплекати в Англії нову рослину, що родить бавовну, олій і дає багато паперової маси. Ту рослину назвали „бротекс“ і її можна управляти як однорічну або як дворічну рослину. Дворітний бротекс виростає до висоти 2—3 метрів і з морґа дає коло 30 сотнарів бавовни. вартости чотирих тисяч золотих. Крім того зі зернят тої рослини б'ють олій та макухи. Та на тім не кінець. З бадилля цієї рослини можна робити папір.

Зразу не хотілося вірити, що в нашому підсонню може рости бавовняна рослина. Але тепер надходить відомість з Англії, що там вже основано велике підприємство з великим капіталом для фабрикації паперу з „бротексу“.

Насіння тої рослини не продають, тільки дають його тим хліборобам, що приступили з капіталом до спілки в їх підприємстві.

Як управа „бротексу“ пошириться, то тоді кожда європейська країна зможе розвести власний бавовняний промисл. Через це певно подешевіють бавовняні вироби. Коби то як добути трохи насіння тої рослини!

Не давайте вашим дітям сахарини, як не хочете затроювати їх молоді організми.

Дуже важна річ.

(Докінчення).

З попереднім числі писали ми про те, як потрібно нашим селянам шадити, і що найкраще складати гроші і то дуже маленькі, всего по кілька або по кільканайцять золотих місячно, до такої каси, яка виплатить Вашій жеві або дітям ту ділу суму грошей, яку Ви мали зложити за 20 або 30 літ, і то виплатить навіть тоді, коли ви тої суми не зложили, ба, навіть тоді, коли вкладали зазедво один - два роки, або навіть один - два місяці.

Якаж це каса? Ця каса, як ми вже писали, називається „Обезпечення на життя“ або „Життєве обезпечення“. Вона подібна до кожної іншої каси або до банку. А найподібніша до того Товариства обезпечень (аскураційного, страхового), в яким люде обезпечують (аскурають) свої доми від огню, збіжа від граду, худобу від випадку, приміром, як наш „Дністер“ у Львові. Тільки, що в такім Товаристві обезпечують хати і будинки або плоди землі або худобу, а в „Товаристві життєвих обезпечень“ чоловік обезпечує сам себе. А обезпечує себе так: Зголошується до того Товариства і каже, на яку суму хоче обезпечитися, приміром на 4.000 золотих. Товариство запише його, заряджує на свій власний кошт його лікарські оглядини, аби лікар оглянув, чи чоловік здоровий (бо хорих Товариство не може приймати), а потім дає йому обезпечену суму (аскураційну) „полісу“, де все точно записано і назначено, які вкладки має платити до каси того Товариства що місяця або ще краще піврічно, чи річно. Ці вкладки називаються „премії“ і є дуже малі, — приміром хто обезпечив себе в 30 літ життя на 4.000 золотих на 30 літ, то платити зазедво 10 золотих місячно, а хто лише на 1000 золотих, той платити всього два і пів золотого місячно! Чим чоловік старший і чим час обезпечення коротший а сума обезпеченна більша, тим і ті премії більші.

Колиж і кому Товариство ви плачує тих 4.000, або взагалі ту суму, на яку він обезпечився? Як чоловік обезпечився на 30 літ і доживе до того часу, то виплачують йому по тих літах ту суму на його руки. Отже хто в 30 літах обезпечився на 30 літ, то в 60 році життя дістане ту суму і має обезпечену старість. Але коли він не доживе до того часу, то вдова або діти по ній дістають ту ділу суму вже, якби він помер навіть по вичахненню лише одної премії, то є по однім місяцеві, хочай він успів зложити зазедво кілька золотих. Отже і за кілька золотих може вдова або діти дістати в такім випадку велику суму грошей. Так отже при такім обезпеченню, вдова і діти по вас можуть дістати вже по однім місяцеві таку суму, яку ви, живучи, мусіли би складати через довгі роки, 20 або 30 літ.

Коли хто не може або не хоче йти до лікаря, то і так, без лікаря, може обезпечитися так званім „народним обезпеченням“, тільки, що в тім випадку ділу суму могли би дістати діти або вдова лише тоді, якби чоловік помер привнайменше по трох роках по вичахненню першої премії. Якби смертельний випа-

Хто дістає в нас за допомогу 120 золотих??

1) Запомогу 120 золотих одержує кожний наш передплатник, котрому згнула штука рогатої худобини, привнайменша 2-річна, — але тоді коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником — коли разом з погибшою не мав більше, як 4 штуки дорослої (понад 2-річної) худоби — і коли погибша штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вичахнення передплати була здорова.

2) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

3) Передплата на „Народню Справу“ вичахнює 1 зол. місячно. Найліпше послати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол.).

4) Передплатником числяться кожний від того дня, коли він вислав передплату, або по перерві відновив її.

5) Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба зазедво вислати нову, заки скінчиться попередня, бо часом і день перерви може стати на перешкодї в признанню допомоги.

док стався по двох роках, то вдова дістає половину тої суми, а як ще в день смерти не минуло два роки обезпечення, то Товариство звертає їй премії.

Але премії, то є ті місячні невеличкі вкладки, мусите за свого життя вкладати точно, що місяця, або, як схочете, то що півроку. Товариство само того допильнує і все вам пригадує, хоч розуміється і тут є різні палекші, приміром, як вам тяжко коли заплатити премію, то вам відрочують на місяць чи на два, а по трьох роках обезпечення в разі важної потреби на вашу „полісу“ можуть вам признати позичку.

Та не лише такі обезпечення на старість і на випадок смерти приймає це Товариство. В ній можете приміром обезпечити свою дитину на якусь суму, яку та дитина дістане, як доросте до 20 або 25 літ. Коли дитина вмере перед часом, то ту суму дістанете ви або друга дитина по тім часі, бо те обезпечення з одної дитини можете перенести на другу. Колиж би вмер батько, який обезпечив свою дитину, то дальших премій до каси вже не платити ніхто, але мємо того обезпечена дитина в своїм часі так дістане ділу ту суму, хочай би батько за свого життя успів зложити лише кілька або кільканайцять золотих до каси.

Подумайте собі, яку втіху мала би ваша дочка, коли в день слюбу дістала би в касі віно, яке ви їй склали від її уродження маленькими вкладками! Або чи не мігби Ваш син прикупити собі ґрунту або зачати якусь ремесло, якби одержав суму грошей з каси, маючи 20 або 25 літ?

Бачите отже, що таке обезпечення то найкраща каса, таї обезпечення таке найкраще, бо на ній кожний мусить виграти. Бо коли обезпечуємо хату від огню, або збіжа від граду, то можемо припустити, що таке нещастя нас може не стріне, бо не всі хати горять і не всюди град бе, отже часто ті премії нам не вертаються. Але при обезпеченню на старість і на життя знаємо напевно, що на чоловіка прийде старість таї смерть колись мусить прийти, отже і ті премії вернуться з великим процентом, а в такім випадку, коли вмираємо перед часом, то за кілька премій дістануть ваші діти суму грошей, яка ратує вдову і сироти нераз від крайної нужди і дає їм підставу до дальшого життя.

Нині наш селянин і багатший і бідний тяжке працює і наражує своє життя на численні небезпеки. Скільки то чуємо про випадки, в яких люди нагло гинуть і ли-

шають діти безпритульними сиротами. Скільки то дітей, втративши нагло батька, мусять переривати науку в школі або в ремеслі і тинятися наймитами, бо той кусень ґрунту, що їм батько лишив, не може всіх вижити. А цей нужди не було би, як би батько, ще доки живий і здоровий, обезпечив себе на випадок смерти. Розуміють це інші народи, приміром чехи і німці, де вже що третій — четвертий селянин, а по де куди кожний без виїмку обезпечив себе на старість і на життя, своїм дочкам забезпечив віно а синам школу або варстат праці. І нам би вже час це зрозуміти, а тоді пропаде у нас богато нужди і бід, так як провала нужда в Америці, бо майже кожний американець обезпечений на життя.

Деж шукати такого Товариства? спитаєте. Воно не далеко. Є в нас у Львові таке наше українське Товариство обезпечень на життя, а називається „КАРПАТІЯ“ і адреса його: „КАРПАТІЯ“ Львів, вул. Руська ч 18. Воно організоване на вірець великих таких світових товариств і дотепер вже виплатило неодному таку обезпечену суму і є повна заорука, що і зазедво точно і совісно виваженеться зі своїх зобовязань. Зрештою це Товариство, так як і всі інші обезпеченні товариства, стоїть під державною контролею і має зложені в державних банках великі гроші, які не вільно йому видарати на ніщо інше, лише на виплату таких обезпечень. Це Товариство „КАРПАТІЯ“ старається всім обличити справу обезпечення. Тому лише нашішіть картку до того Товариства, а зараз дістанете всякі ясненія і не потребуєте нікуди їздити, все прийде вам до хати.

Повисен в тім Товаристві обезпечення кожний наш селянин, а передовсім той, що має жіаку і діти. Бо ніхто не знає, що його чекає, а в разі випадку жінка і діти мели би бодай чим пережити прикий час та в своїм жалю за батьком мали би ту оливоку потіху, що він за життя подбав за них і дав їм ратунок в їх сирітстві. А подбати може кожний, хто має бодай т.о.хн сумління. Вистарчить відмовити собі два-три нашіроси денно або чарчину або іншу не потрібну річ і послати ту малу премію, кілька золотих місячно. На це може спромогтися кожний, навіть найбідніший робітник і комірник, а не то господар, що має бодай мале господарство.

Наші жінки повинні для добра своїх дітей і для свого власного добра замовляти своїх мужів, аби

обезпечували себ і своїх дітей. Тоді і їх чоловіки будуть краще чутися, і ліпше буде їм іти всяка робота, бо чоловік буде мати ту певність, що в найтяжшій випадку прийде певна поміч йому або його жінці і дітям. Один німецький вчений пише так:

„Хто обезпечує своє життя, той сіє зерно, яке справді він звичайно бачить лише дозріваючим, але сам не збирає. Та він знає, що зате ті жнива його посіву зберуть його рідні діти і бідна вдова і будуть за це благословити свого доброго батька.“

Тож подбайте, любий читачу, щоб і ви посіяли таке зерно своїм дітям на потіху і ратунок; бо як сієте на весні жито, хочай не знаєте, чи будете його жати, так посійте і це зерно і забезпечте свої діти на всякий випадок, а самі потім пересвідчитесь, яке задоволення будете мати в своїм серцю.

Робіть запаси яець на осінь і зиму

Дешеві весняні яйця можна в такий спосіб переховати до осені або зими, коли яйця дорожчі:

Купується в аптиці чистої вазеліни (фунт за 2—3 зол. на 3 копи), смарується нею чисті, свіжі яйця і переховується в темнім і холоднім місці. Замість вазеліни, можна ужити солонини. Але вона постаріється і яйця наберуть лихого при смаку.

Другий спосіб такий: 1 кг гашеного вапна розпускається у воді і як вона по кількох днях встоїться, тоді частю вапняною водою заливається в горшку свіжі і чисті яйця.

Замість вапна купується в аптиці водне скло (1 літр коштує півтора золотого) і розпустить його у перевареній воді (літр скла і 10 літрів води). До цієї розчини наложить яець.

При консервованню треба памятити, що на одну копу потрібно коло 4 літри розчини водного скла або вапняної води, що розчина має вкрити яйця цілковито та щоб іх переховувати в холоднім місці.

Ще можна переховувати яйця в „гарантолю“ (дуже добрий німецький виріб) в попелі, торфовім поросі, в січці, збіжжю і т. д.

Найліпший спосіб: це водне скло та гарантоль, далі вапняна вода. В них можна яйця переховувати привнайменше через 7 до 8 місяців.

Збирайте кропиву для курей на зиму.

Кропива є ситнішою пашкою від люцерни і конюшини. Тому не повинна вона марнуватися, але господині повинні її використати на пашу для домашніх звірят і дробу.

В Західній Європі господині через ціле літо збирають молоду кропиву, сушать її в піддашх (не на сонці) і переховують на зиму для курей. В зимі рубають її на січку, запарюють окропом і мшкують до заминки. Від цього в зимі кури добре несуться, бо кропива частинно заступає мясну муку.

Варто, щоб і наші господині робили собі запаси сушеної кропивы на зиму. А хто не хоче тим бавитися, хай свіжу молоду кропиву січе на січку та дає їй безрогам або куркам до заминки.

Як хочете, щоби ваші діти були здорові, не жалуйте їм цукру.

Як старатися про відрачен- ня та зменшення військо- вої служби.

Тепер всюди відбуваються по повітах військові бранжи. Тому повторюємо ще раз нашу замітку про те, як старатися про відложення та скорочення військової служби для одинаків — новобранців.

Новобранці — одинаки, що удержують родичів, сестер і братів — сиріт, або бездітних дідуна або бабуню, таксамо власники оділичених сільських господарств та студенти, що не покінчили ще своїх наук, можуть старатися про відложення військової служби і про її скорочення. В тій цілі повинні вони внести до староства просьбу і долучити список всіх членів родини, potwierджений громадським та парохіальним урядом. Крім того треба долучити метрикальні витяги членів родини і посвідку гром. уряду про маєтковий стан новобранця та його родини. Неспособними до праці і зарібку вважає закон батьків або дідуна, старших як 60 років, матір або бабуню старшу як 45 літ і братів, що не скінчили 16 літ, а сестер понижче 18 років.

Якби просьбу староство без причини відкинуло, — можна через адвоката внести скаргу до найвишого адміністративного трибуналу.

Відрачення служби важне один рік. В 23 році життя треба буде відбутися службу, але не два роки, лише п'ять місяців.

Місток, якого нема.

Через село ідуть якісь пани самоходом, а дорога дуже недобра. Стають серед села й питаються селянина:

— Чи там далі добра дорога?

— А добра, — лише в однім місці є такий місток, що його тепер нема.

Він не винен.

Жінка: А ти піяку! Ти казав, що йдеш до брата, а ти поліз до коршми?

Чоловік: Щож я тому винен? Я брата не застав дома і мені сказали, що він у коршмі.

Також штука,

— Мамо, жині показував нам учитель на образку верблюда.

— Щож то є той верблюд?

— Це такий звір, що може тиждень працювати і нічо не пити.

— Ова! Твій таго потрафить тиждень пити і непрацювати!

Хоче коника.

Батько до малого синка одинака: Юрку, що хотів би ти мати: сестричку чи братчика?

Юрко: Я хотів би коника!

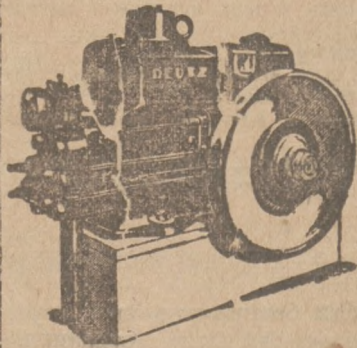
Подяка.

Отсим пересилаю Хвальній Редакції сердечну подяку за одержану недавно за допомогу за вдавну корову. Бачу, що я не завівся на нашому щиро українському тижневику. Він мені подобався під кожним зглядом. Попри свою матеріальну лізому в нещасливих випадках має наш часопис передовсім велике моральне значіння. „Народня справа“ гарно розказує

нам про славу нашу бувальщину, повідомляє нас селян про те, що діється в світі і в нас, з окрема, звергає увагу на нашу українську народну справу, радить у господарстві, словом: усвідомлює й об'єднує нас.

Тимчасом бажаю „Народній Справі“ як найкращих успіхів і остати з глибоким поважаннем.

Дам'ян Цибран, муж довіря, господар в Демидові, пов. Бібрка.

МОТОРИ

БЕНЗИНОВО-НАФТОВІ

можливої величини

найбільшої найстаршої фабрики

DEUTZ

доставляє сейчас зі складу по конкурентній ціні

„DEUTZ — HUMBOLDT“

інж. Альойзи Шахерль

Л Ь В І В,
РОМАНОВИЧА 1 Тел. 17

Перша заведення перерібки М Я С А

відділ у Ходорові

подає отсим до відомо, що купує по ринкових цінах м'ясні свині вагою від 80 до 100 кілограмів. — — —

Відбір на різні кожного дня крім свят від год. 7. рано до 7. вечір, виплата належитості зараз по відборі товару.

Куртіть і жадайте всюди надобірніших ялірців

КАЛИНА

з фабрики кооперативи „Будучність“ в Чернопоні.

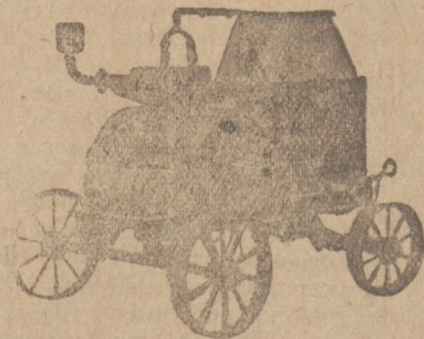
Праси до дахівок

уліпшеного систему як також всілякі

Мащини поручає „PILOT“

Львів вул. Баторого 4.

279

МОТОРИ
БЕНЗИНОВІ, НАФТОВІ і т. п.

— фабрикаті фірми —

R. A. Lister, Co Ltd. Dursley
(Англія)

— ПОРУЧАЄ: —

Клягсбальд і С-ка,

Львів, Вірменська 8. Тел. 6-29.

Виключна продаж фабрикації фірми
R. A. Lister, Co Ltd. Dursley,
на цілу Польщу. 210

В суді.

Судія: І як ви могли рідному братови вижити зуби?

Обжалуваний: Е, пане судіє, як чоловік хоче, то все зможе.

Ще не є так зле,

— І щож, Максиме, ви все так багикуетесь?

— Я н-н-і, ли-ш-ш-е ттт-одді, я-я-як г-г-го-во-о-о-рю!

ОГОЛОШЕННЯ

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ згублену військову книжечку видану через П.К.У. Колодичів на ім'я Броніслав Овад ур. 1898. 302

КРОПИВНИЦЬКИЙ Василь з Орового пов. Дрогобич уневажнює згублені книжечки реєстрації коней ч. сер. 253.463 253.437. 297

МОЛОДИЙ гарний муштра літ 24 на добрім становищі (учитель) хотів би познайомитися з молодією панною до літ 22 — з мотивом одруження при листовних зголошеннях проситися о висланні рівнож і фотографію; за дискрецію ручу словом честі. Зголошення до адм. під „учитель“.

КРУЖОК „Рідна Школа“ У.П.Т. ім. о. Володимира Кальби в Соколівці скликає анкету на день 14 червня ц. р., яка відбудеться в домі Читальні „Просвіта“ в Соколівці, на котру запрошує всіх українців в місці і в околиці. Справи важні! РАДА. 305

ТИМОШУК Василь з Старої Мощаниці ім'я Будераж пов. Здолбунів уневажнює згублену військову книжечку видану через ПКУ Рівне. 306

ПРОДАМ господарство 6 десятин землі в тім 1 1/2 сінокосу. Хата нова з доброго дерева на 6 кімнат, клуня і стайня. При цьому хутір 10 морговий без забудовань. Вся земля засіяна. 10 моргів за 1.200 дол. ам. а господарство за 1.700 доларів ам. Химюк Яків Дерезьне нов. Костополь. 307

ПОЗІР! ПОЗІР!

В Соколівці відбудеться

Величавий фестин

дня 23 червня ц. р.

Вразі непогоди 30 червня. Богато несподіванок. Проситися всіх.

304

ВИДІЛ.

„ЕЛЕГАНТ“

Одинока найліпша й своєрідна

ПАСТА ДО ВЗУТТЯ

КОНСЕРВУЄ ШКІРУ

Уживайте лише цю пасту!

Адреса:

ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

БАНДАЖІ

процукликові й червоні для жінок, мужчин і дітей від р.

— 1866 виробляє —

Заклад спеціальних биндажів

М. Фрайліха,

Львів, Городецька 35.

Тел. 71-11.

242

**Прочитайте
і зараз замовляйте!**

О Б І Ж Н И К

**Прочитайте
і зараз замовляйте!**

в справі замовлень на осінній сезон:

ПОМІЧНИХ ПОГНОЇВ, ВУГЛЯ, НАЙПОТРІБНІШИХ ГОСПОДАРСЬКИХ МАШИН.

I. Помічн погної вагово.

Кайніт і потасова сіль.

Ціна на кайніт і потасову сіль вагово на безпроцентний кредит до лютого 1930 року вже з доставою до відборчої стації замовляючого важна для всіх місцевостей у львівським, станиславівським і тернопільським воевідстві.

	За готівку з гори	Ціна в маю і в жовтні 1927	На кредит від червня до вересня 1929	Треба прислати векслевих блянкетів на зол.
кайніт	430 зол.	450 зол.	460 зол.	500 зол.
потасова сіль 20%	1060.—	1120.—	1140.—	1300.—
" " 21 "	1113.—	1176.—	1197.—	
" " 22 "	1166.—	1232.—	1254.—	
" " 23 "	1219.—	1288.—	1311.—	
" " 24 "	1272.—	1344.—	1368.—	1500.—
" " 25 "	1325.—	1400.—	1425.—	
" " 26 "	1378.—	1456.—	1482.—	
" " 27 "	1431.—	1512.—	1539.—	
" " 28 "	1484.—	1568.—	1596.—	1600.—

за 100 метр. сотнарів насипом (люзом) вже з оплатою фрахту до приналежної стації кожного відборця на державних залізничних лініях.

При замовленнях до приватних стацій оплачує фабрика фрахт лиш до вузлової державної стації.

До рахунку дочисляє копальня еще стемплеву оплату і при замовленнях кредитових $\frac{1}{2}\%$ на векслеvu маніпуляцію.

При замовленнях в мішках числить фабрика за мішковання о 3 проц. дороще, а за мішки по 1.80 зол.

Ціни для волинського і поліського воевідства є інші приміром: кайніт за готівку 460 зол. на кредит від червня 490 зол., потасова сіль 28% за готівку 1.428 зол., на кредит від червня 1.540 зол.

ТОМАСИНА

Загранична 100 проц. розпускаема, 18-19 процентова на безпроцентний кредит до дня 15/3 1930

льоко стація на границі нім.-польській за 100 кг. з мішком 19%	при замов. до	в	1 кг. %	0.98 зол. 1 q 18%	17.64 зол.
" " " 5/6 і відборі	в червні	"	"	"	"
" " " 5/7 " в липні	"	"	"	0.99 " " "	17.82 "
" " " 25/7 і відборі	в серпні	"	"	1.— " " "	18.— "
" " " 25/8 " в вересні	"	"	"	1.02 " " "	19.36 "

льоко вагон Новий Битом:	при замов. до	в червні 1 кг. %	1.01 зол. 1 q 18%	18.18 "
" " " 5/6 і відборі	в червні	"	"	"
" " " 5/7 " в липні	"	"	1.01 " " "	18.36 "
" " " 25/7 " в серпні	"	"	1.03 " " "	18.54 "
" " " 25/8 " в вересні	"	"	1.05 " " "	18.90 "

франко вагон Гдиня:	при замов. до	в червні 1 кг. %	0.86 зол. 1 q 18%	15.48 зол.
" " " 5/6 і відборі	в червні	"	"	"
" " " 5/7 " в липні	"	"	0.89 " " "	16.02 "
" " " 25/7 " в серпні	"	"	0.91 " " "	16.38 "
" " " 25/8 " в вересні	"	"	0.92 " " "	16.56 "

Хто замовить до 15 червня має ці користи: 1) платить нищу ціну, а відсотків жадних, 2) на суперфосфат має спеціальну знижку, 3) зведе в погоду як добра дорога і коли для коний нема пильної роботи в полі 4) має запевнену скору пряму доставку по цінах фабричних і не потребує в осени переплачувати по місточках за фалшований товар. Запотребовання на погної зросло в Польщі о 200 проц. і в осени буде певно брак вагонів, отже наразитесь пізно замовляючи, що погної прийдуть запізно. Крім цього тарифа перевозова має від липня подорожити о 20 проц.

Хочете мати певність, щоб ви дістали правдивий і добрий погній, то замовляйте лише в нашій факховій організації Спілці Укр. Агрономів у Львові, бо нігде так легко не обманюють селян як при погноях.— Всі інформації і поради в справі погноїв уділяємо безплатно. На відповідь треба залучити поштовий значок.

II. В УГОЛЬ.

Найліпший горішношлеський вуголь з державних копалень „Скарбоферме“ і інших концернів: Гіше, Робур, Фульмен.

Кістка I. 42— зл. за тону (1000 кг). Іосо копальня.

Брила	40.50	"	"	"
Оріх I.	40.50	"	"	"
Горох I.	36.10	"	"	"
Горох II.	28.60	"	"	"
Дрібний I.	27.50	"	"	"
Дрібний II.	23.60	"	"	"

Шлеський і Домбровицький вуголь з копальні „Якуб“ або „Гродзець“:

	I.	II.
Кістка I. II.	39.60 зл.	35.90 зл. за тону (1000 кг).
Брила	38.10	" " " "
Оріх I.	33.70	" " " "

Колюмна II. означає ціни східні окраїни так звані „Кресові“ ціни. Шлеський вуголь з концерну „Сілезія“:

Кістка I., II.	38.20 зл. за тону (1000 кг).
Брила	36.70 " " " "
Оріх I.	33.20 " " " "

Ціни розуміються льоко копальня. До кожної тони дочислюють копальні по 10 сотиків на дрібні відатки і осібно стемпле кошти,

Користайте з передішки в роботі і заосмотріться вже тепер в опал на зиму. Пригадайте собі страшні часи і труднощі з опалом минулої лютої зими. Не чекайте з доставою на осінь, бо від вересня до грудня все брак вагонів, бо тоді йдуть пильні великі транспорти з штучними погноями, цукровими буряками, картоплями, збіжжам. Памятайте, що у Вас в осені злі дороги. До того має фрахт подорожити правдоподобно вже від липня. При вуглю несолідні фірми продають лихий вуголь за ліпший, тому замовляйте лише в своїй українській фірмі Спілці Українських Агрономів.

Переходіть від дров до вугля, яке дає два й пів рази більше тепла як сухе дерево (дерево має 3000, вуголь 7600 калорій). За дерево платите з гори готівку, вуголь даємо на 3 місячний кредит.

О Б Е Р Н У Т И !

Векслі треба прислати при замовленнях з доставою в липні, у вересні.		
На 150 q томасини 18% льоко Битом	2.800	2.850
" " инша гранична нім. стація	2.700	2.850
" " вагон в пристані Гдиня	2.450	2.500

Фрахт з Гдині коштує дороще як з Битому.

Кредит без дочислення відсотків платний в марті 1930 р. При замовленню на кредит дочисляється $\frac{1}{2}\%$ ціни на векслеvu маніпуляцію і окремо стемплеву оплату.

Замовляти треба томасину вагово 150 сотнарів.

Ціни є важні лиш на червень.

Ціни з доставою в липні, серпні і вересні є лиш орієнтаційні і можуть бути змінені.

Ціни за готівку з гори є нищі і подамо на бажання.

СУПЕРФОСФАТ

мінеральний пр. парітеті Львів - Підзамче	за 100 кг. з мішком 16 проц.	0.93 зол. за 1 кг. %	16.68 зол.
Кістяний " " "	18 " 0.93 " " "	" " "	18.54 "
" " " " "	16 " 1.18 " " "	" " "	20.68 "
" " " " "	18 " 1.18 " " "	" " "	23.04 "

Векслевий кредит платний половина до 15. грудня 1929 р. решта до 15. марта 1930 р. Відсотки $9\frac{1}{2}$ проц. річно.

При замовленнях кредитових дочисляється $\frac{1}{2}$ проц. на векслеvu маніпуляцію.

При замовленнях суперфосфату одержаних до 10. червня дає фабрика на вагоні 100 q знижку 30 зол., при замовленнях до 5. липня 15 золотих.

Векслі треба прислати при замовленнях 15 тон	мінер. суперфос.	16%	2.700	— зол. в двох векслевих групах по половині
" " "	18%	3.000	— " " " " "	" " " "
кістяного " "	16%	3.400	— " " " " "	" " " "
" " "	18%	3.800	— " " " " "	" " " "

ВАПНО

навозове палене, мілко мелене за 100 метр. сотн. люзом льоко вапнярка. 480 зол.

на 6 міс. векслевий кредит. Відсотки 11 проц. річно.

УМОВИ

Рівночасно зі замовленням просимо висилати повне векслеве покриття і посвідку з уряду громадського або парохіяльного про маєтковий стан 3-ох — 4-ох ручителів і що они підписали вексель власноручно.

Тому, що Польський Банк підвищив процентову стопу, заповів Рільний Банк підвищити ціну на кайніт, потасову сіль і томасину вже в найблищому часі, радимо проте вислати відворотню замовлення.

Комбінованих посилок фабрики прямо не висилають, бо самі продукують лиш один рід погноїв. Комбіновані погної можемо вислати лиш зі Львова, по вищих цінах, бо дочисляється фрахт до Львова кожного погною окремо і кошта переладовання.

Реkläмації вносити до двох днів по одержанню транспорту. При замовленню подавайте точно почту і виладовчу стацію.

що при 15 тонах виносить 2.56 до 2.95 зл. Найскорше висилають вагони від 15 тон в гору, тому при замовленню треба мати це на увазі. При вагонах 30 тонових одержується 10 проц. знижки перевозу.

При готівковому купні або часть готівки а решту за післяплатою, даємо 2 проц. сконта. Продаємо також на 3-місячний кредит за добре порученими векслями і числимо 13 проц. відсотків в річному відношенню і $\frac{1}{2}$ проц. маніпул. вексл. При замовленню треба надіслати часть готівки і векслі підписані 2-3 добрими ручителями та посвідку з громадського уряду про маєтковий стан ручителів і їх особисто положені підписи на векслях. Блянкети урядові на такі посвідки можна дістати у нас безплатно. Векслі є платні в три місяці від дати виходу вагона з копальні.

Ціни є все важні з дня висилки.

За транспорт (фрахт) платить відборець окремо на своїй стації Тепер виносить фрахт від 15 тон до Львова 240 зол. Доставка триває літом 2, зимою 4 — 6 тижнів.

За страти підчас транспорту копальня не відповідає, а лиш залізниця. Тому вагон з вуглем треба на стації урядово зважити на залізничній вазі в присутности стаційного урядника і як є більша страта (прим. 3 сотнари) реkläмувати на своїй стації.

Достарчуємо також вагово опалове дерево букове, грабове, дубове, березове, соснове, берестове і вільхове, на котре на жадання висилаємо оферти ж часно осібно.

